

Studiu inițial asupra atitudinii cadrelor didactice și elevilor cu privire la egalitatea de gen

Studiu realizat în cadrul proiectului

Career ROCKET

Respect, Opportunities, Choice, Knowledge, Equality and Training

JUST/2015/RGEN/AG/ROLE/9706

Chestionare aplicate

În România au fost aplicate 826 chestionare elevilor și 233 chestionare cadrelor didactice din 6 licee: 3 din București și 3 din județele Bacău, Ialomița și Giurgiu:

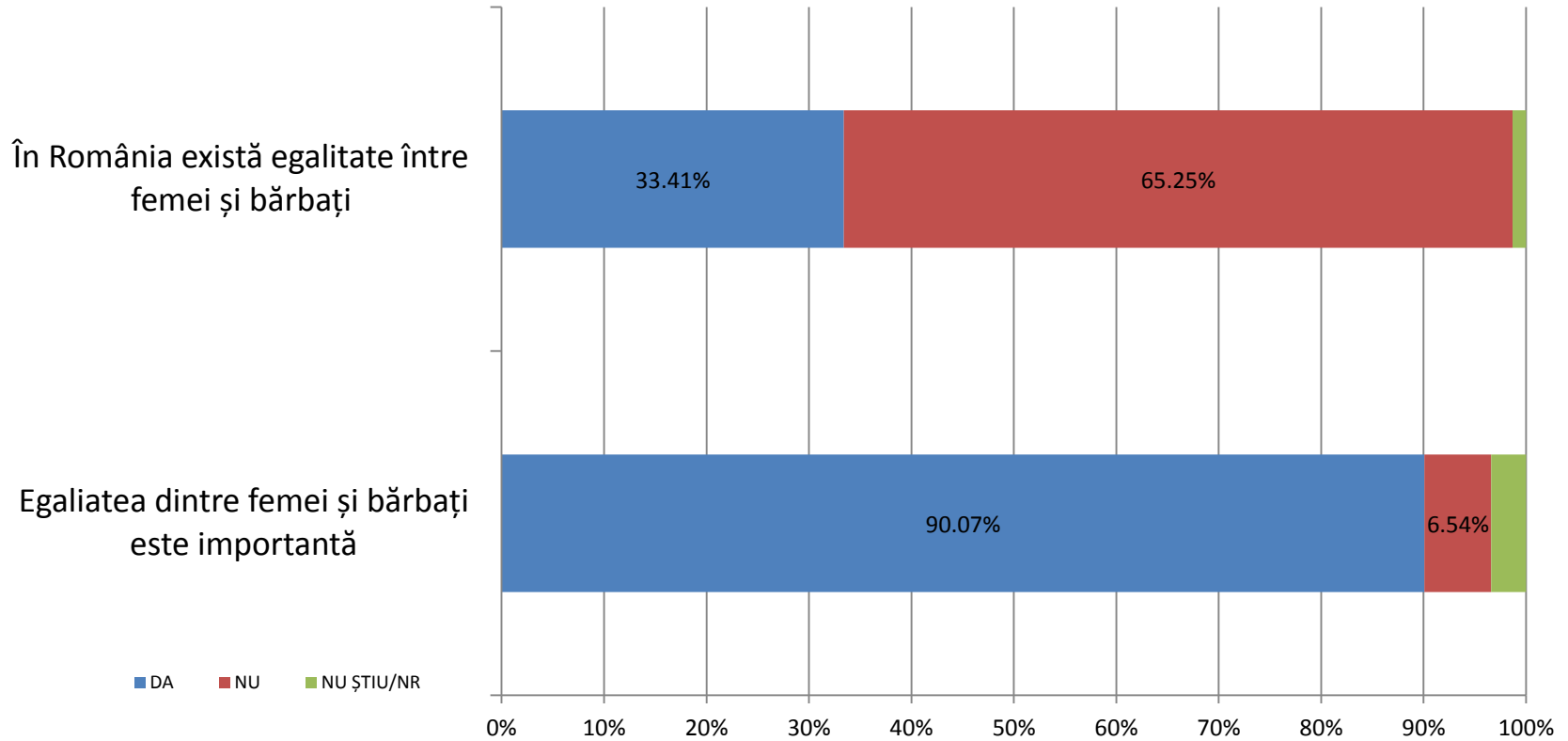
- Colegiul Tehnic "D.Ghika", Comănești jud. Bacău
- Colegiul Tehnic "Viceamiral Ioan Bălănescu", Giurgiu, jud. Giurgiu
- Colegiul Național "Mihai Viteazul", București
- Colegiul Tehnic de Arhitectură și Lucrări Publice "Ioan Socolescu"
- Colegiul Național "Iulia Hasdeu", București
- Colegiul Național "Mihai Viteazul" Slobozia, jud. Ialomița

Distribuția pe sexe:

Elevi	Frecvența	Procente (cazuri valide)
Băieți	374	45.28%
Fete	442	53.51%
Non- răspunsuri	10	1.21%

Cadre didactice	Frecvențe	Procente
Bărbați	44	19.73%
Femei	177	79.37%
Non- răspunsuri	2	0.90%

Ce cred elevii despre egalitatea de gen?

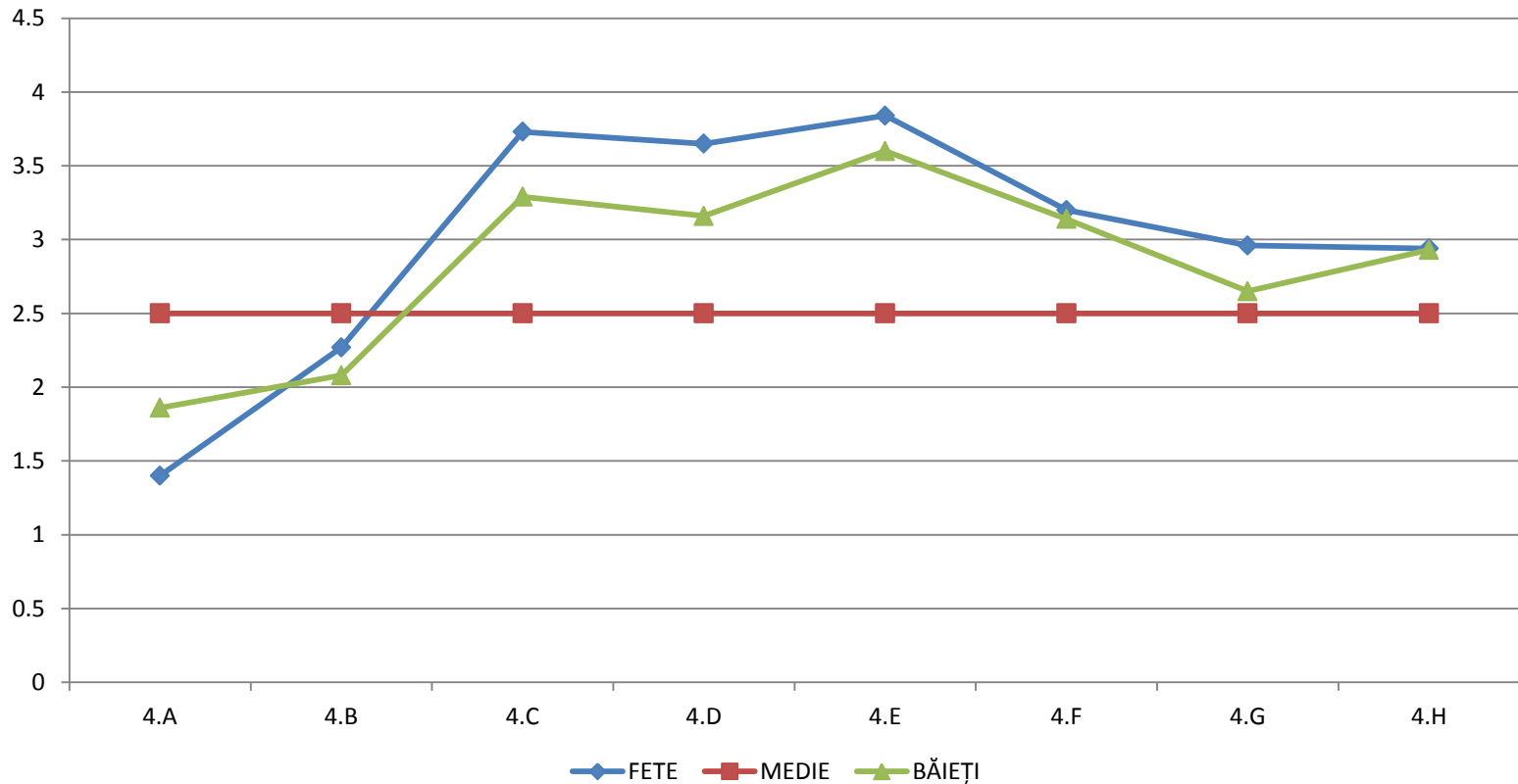
Rolurile tradiționale în familie

(din punctul de vedere al elevilor)

Atât fetele cât și băieții **sunt de acord cu** afirmația că "bărbatul trebuie să se implice activ în activitățile gospodărești " (4A) și **în dezacord** (cu diferite intensități) cu următoarele afirmații:

- Femeia trebuie să se angajeze și să se ocupe de gospodărie (4.B)
- Femeia trebuie să stea acasă și să nu se angajeze (4.C)
- În familie, cine câștigă cel mai mult trebuie să ia cele mai importante decizii (4.D)
- Pentru femei nu este la fel de important ca pentru bărbați să beneficieze de educație (4.E)
- Bărbații nu sunt capabili să aibă grijă de copiii mici (4.F)
- Nu este normal ca tatăl să intre în concediu de creștere a copilului în locul mamei, deși legea permite asta (4.G))
- Bărbații nu se descurcă atât de bine cu activitățile gospodărești (4.H)

Pentru elevi **egalitatea de gen este importantă** în ceea ce privește **familia**, rolurile femeilor și bărbaților care țin de accesul la educație, responsabilitățile domestice, creșterea copiilor și luarea deciziilor trebuie egal împărțite între cei doi soți (parteneri).

Rolurile tradiționale în societate

		Elevi	Cadre didactice
1	Femeile sunt mai potrivite pentru a se dezvolta în domeniul științelor sociale decât în domeniul științelor matematice și tehnice	2.61	2.85
2	Este normal ca pozițiile de conducere la locul de muncă să fie deținute de bărbați	3.18	3.57
3	Bărbații sunt mai buni în domeniile tehnice și de inginerie	2.10	2.54
4	Pozițiile de conducere în politică nu sunt potrivite pentru femei	3.00	3.32
5	Bărbații sunt mai buni decât femeile când este vorba de utilizarea calculatoarelor	2.80	3.19
6	Este normal ca bărbatul să pună cariera înaintea familiei, deoarece el este cel care este responsabil pentru asigurarea traiului familiei sale	3.11	3.29
7	Este mai puțin important ca fetele să aleagă o profesie care să le asigure oportunitatea unor câștiguri mai mari	3.12	3.37
8	Bărbații nu sunt buni la îngrijirea copiilor mici și, prin urmare, nu ar trebui să lucreze în grădinițe	2.90	3.04
9	Există profesii în care bărbații sunt mai buni decât femeile și altele în care femeile sunt mai bune decât bărbații	1.61	2.14
10	Pentru un bărbat este mai ușor decât pentru o femeie să își găsească un loc de muncă mai bine plătit	2.37	2.30

Atât elevii cât și cadrele didactice nu consideră că:

- Femeile sunt mai potrivite pentru a se dezvolta în domeniul științelor sociale decât în domeniul științelor matematice și tehnice
- Este normal ca pozițiile de conducere la locul de muncă să fie deținute de bărbați
- Pozițiile de conducere în politică nu sunt potrivite pentru femei
- Bărbații sunt mai buni decât femeile când este vorba de utilizarea calculatoarelor
- Este normal ca bărbatul să pună cariera înaintea familiei, deoarece el este cel care este responsabil pentru asigurarea traiului familiei sale
- Este mai puțin important ca fetele să aleagă o profesie care să le asigure oportunitatea unor câștiguri mai mari
- Bărbații nu sunt buni la îngrijirea copiilor mici și, prin urmare, nu ar trebui să lucreze în grădinițe

Atât elevii cât și cadrele didactice **sunt de acord cu faptul că:**

- Bărbații sunt mai buni în domeniile tehnice și de inginerie (cadrele didactice, la limită);
- Există profesii în care bărbații sunt mai buni decât femeile și altele în care femeile sunt mai bune decât bărbații
- Pentru un bărbat este mai ușor decât pentru o femeie să își găsească un loc de muncă mai bine plătit

Adecvarea profesională din perspectiva de gen

Ocupațiile pe care cadrele didactice le consideră adecvate pentru femei:

- Cosmetician(ă) (72.41%)
- Educator (oare) (60.34%)
- Asistent(ă) medical(ă) (46.55%)
- Coafor (coafeză) (31.03%)
- Designer modă(29.31%)

Ocupațiile pe care elevii consideră adecvate pentru femei:

- Cosmeticiană (69.21%)
- Asistent(ă) medical(ă) 48.42%
- Educator(oare) (47.39%)
- Designer moda (46.17%)
- Coafor (coafeza) (44.53%)

Ocupațiile pe care cadrele didactice le consideră adecvate pentru bărbați:

- Mecanic auto (93.10%)
- Electrician(84.48%)
- Fermier (62.07%)
- Inginer construcții (62.07%)
- Fizician nuclear (39.66%)

Ocupațiile pe care elevii le consideră adecvate pentru bărbați:

- Mecanic auto (83.52%)
- Electrician (81.90%)
- Inginer constructii (72.28%)
- Fermier (63.26%)
- Inginer IT (50.36%)
- Fizician nuclear (49.21%)

Adecvarea profesională din perspectiva de gen

Ocupațiile pe care băieții le consideră adecvate pentru o femeie:

- Cosmeticiană (74.26%)
- Asistentă medicală (57.1%)
- Coafeză (54.18%)
- Educatoare (52.74%)
- Designer de modă (52.55%)
- Vânzător magazin alimentar (39.25%)
- Pediatru (33.42%)

Ocupațiile pe care băieții le consideră adecvate pentru un bărbat :

- Mecanic auto (87.67%)
- Electrician (86.29%)
- Inginer constructor (76.20%)
- Fermier (66.94%)
- Inginer IT (60.05%)
- Fizician nuclear (55.11%)
- Programator software (53.37%)

Ocupațiile pe care fetele le consideră adecvate pentru o femeie:

- Cosmeticiană (65.38%)
- Educator (43.89%)
- Asistentă medicală (41.00%)
- Designer vestimentar (40.68%)
- Coafeză (36.28%)
- Pediatru (25.40%)
- Jurnalist (19.00%)

Ocupațiile pe care fetele le consideră adecvate pentru un bărbat :

- Mecanic Auto (79.86%)
- Electrician (78.00%)
- Inginer constructor (69.23%)
- Fermier (60.00%)
- Fizician nicelar (44.44%)
- Inginer IT (42.60%)
- Administrator de sistem (39.04%)

Fetele consideră într-o măsură mai mare decât băieții că aceste profesii sunt adecvate atât femeilor cât și bărbaților. Excepție fac situațiile (4 cazuri din 27) în care anumite profesii sunt considerate masculine prin excelență. Acestea sunt:

- Inginer constructor (69.23%);
- Mecanic auto (79.86%)
- Electrician (78.00%)
- Fermier (60.00%)

Băieții apreciază într-un procent mai mic decât fetele faptul că unele profesii sunt adecvate ambelor sexe și într-un număr (semnificativ) mai mare că anumite profesii sunt, prin excelență, masculine. Cu excepția profesiei de fermier, toate se încadrează în categoria STIM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică):

- Inginer constructor (76.20%)
- Fizician nuclear (55.11%)
- Mecanic auto (87.67%)
- Electrician (86.29%)
- Inginer IT (60.05%)
- Fermier (66.94%)
- Programator software (53.37%)

Marea majoritate a elevilor consideră că cele mai multe ocupații listate sunt adecvate atât femeilor cât și bărbaților.

- În ciuda convingerii fetelor că 23 dintre cele 27 de ocupații listate sunt adecvate ambelor sexe și în ciuda dezacordului general cu afirmația că **”femeile sunt mai potrivite pentru a se dezvolta în domeniul științelor umanitare și sociale decât în domeniul matematicii și științele tehnice”** (întrebarea 6 din chestionar), fetele și băieții consideră că cele mai bune locuri de muncă pentru femei sunt în domenii care vizează frumusețea și moda (cosmeticiene, coafeze și designeri de modă), asistența medicală (asistente medicale, pediatrii) și educația (educatori, mai precis, educatoare).
- Declarația care susține că **„bărbații sunt mai buni în profesiile tehnice și de inginerie”** este confirmată de elevi (atât fete cât și băieți) cu privire la cele mai adecvate profesii pentru bărbați. Aici sunt mecanic auto, electrician, inginer în construcții, agricultor (fermier), inginer IT, fizician nuclear și dezvoltator de software.

Atributele de gen. Calități specifice din perspectiva de gen

Nu au o componentă de gender: **frumusețea, inteligența, succesul, responsabilitatea, îndrăzneala și profesionalismul**

Au componenta de gender mai mult sau mai puțin accentuată, astfel:

- Femeile (și fetele) se apreciază că sunt **vulnerabile și grijulii** și, mai mult decât bărbații sunt **sârguincioase, atente și nehotărâte**;
- Bărbații (și băieții) se apreciază că sunt **neascultători, neglijenți și agresivi** și, mai mult decât femeile, sunt **puternici**.

Atributele de gen. Calități specifice din perspectiva de gen

- Băieții cred despre ei, mai mult decât cred fetele despre ele, că sunt **inteligenti** și că au **succes**, dar foarte puțini băieți (sub 10%) cred despre fete că sunt **puternice** sau că au **succes**;
- Ceea ce fetele precep ca “**agresivitate**” a băieților, aceștia și-o atribuie ca “**putere**”;
- Atât fetele cât și băieții consideră că o caracteristică definitorie a fetelor este faptul că sunt “**grijulii**” dar, unde fetele consideră ca principale lor caracteristici “**responsabilitatea**” și “**atenția**”, băieții remarcă “**frumusețea**” și “**nehotărârea**”.

Abordarea problematicilor de gen în școală: Cadrele didactice

Aria curriculară	Limbă și Comunicare	Matematică și Științe	Om și Societate	Arte (Muzică și Desen)	Educație fizică și Sport	Tehnologii și Informatică	Învățământ Primar
Teme							
1.Egalitatea de gen	3	3.22	2.87	3.15	2.67	2.91	2
2. Roluri tradiționale	2.91	3.18	2.9	3.33	3	2.95	2.33
3.Imaginea actuală	2.69	3.08	2.86	2.83	3.13	3.05	2.5
4. Figuri feminine	2.56	2.85	2.83	3	3.17	2.91	1.33
5.Violența de gen	3.04	3.04	2.83	3.15	2.86	2.73	3.67
6. Inegalitate de gen	3.1	3.15	2.79	3.46	3.43	2.71	3.5
7.Stereotipuri de gen	3.15	3.13	2.86	3.17	3	2.9	3.5
8.Relații	2.76	2.89	2.81	3.17	2.75	3.09	3
NR TOTAL DE CAZURI	61	65	38	14	9	25	3
% din 223	27.35	29.15	17.04	6.28	4.04	11.21	1.35

Abordarea problematicilor de gen în școală: Elevii

Teme:	Media aritmetică ponderată	Discipline menționate de elevi
1.Egalitatea de gen	2.71	În 25.88% din cazuri sunt menționate: Istorie, Literatură română și Limbi străine, Științe sociale, Religie, Matematică, Consiliere și Orientare
2. Roluri tradiționale	2.66	În 26.84% din cazuri sunt menționate: Geografie, Istorie, Literatură română și Limbi străine, Științe sociale (inclusiv Educație civică, Religie
3.Imaginea actuală	2.77	În 22.37% din cazuri sunt menționate: Geografie, Istorie, Literatură română și Limbi străine, Științe sociale (inclusiv Educație civică), Religie
4. Figuri feminine	2.59	În 22.13% din cazuri sunt menționate: Istorie, Științele naturii, Științe (Fizică și Chimie), Științe sociale, Literatură română și Limbi străine
5.Violența de gen	2.61	In 18.62% din cazuri sunt menționate:: Matematică și Științe, Literatură română și Limbi străine, Științe sociale (inclusiv Educație civică), Științele naturii, Geografie și Istorie
6. Inegalitate de gen	2.96	În 14.63% din cazuri sunt menționate: Consiliere și Orientare (inclusiv Educație antreprenorială), Științe sociale (inclusiv Educație civică), Matematică și Fizică, Literatură română și Limbi străine, Istorie
7.Stereotipuri de gen	2.87	În 13.66% din cazuri sunt menționate: Consiliere și Orientare (inclusiv Educație antreprenorială), Literatură română și Limbi străine, Științe sociale (inclusiv Educație civică), Istorie, Matematică
8.Relatii	2.42	În 21.16% din cazuri sunt menționate: Științele naturii, Științe sociale (inclusiv Educație civică), Religie, Istorie, Literatură română și Limbi străine

Rolul școlii în alegerile de carieră: teme cheie abordate în activitatea școlară

		Cadre didactice	Elevi
A	Este important ca la școală să se discute teme legate de egalitatea de gen	1.91	1.46
B	Stereotipurile de gen influențează alegerile de carieră	2.20	1.19
C	Școala are un rol important în realizarea egalității de gen pe piața muncii	1.67	1.67
D	Școala trebuie să asigure informații despre diferitele cariere profesionale și despre relația cu diferitele discipline predate în școală	1.52	1.47